

AK-HÍRLEVÉL

**ÁLDOTT, BÉKÉS KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS
BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!**

MNYKNT

1970

Dr. Arató Balázs
Arató Balázs
elnök

Dr. Minya Károly
Minya Károly
alelnök

Csicsely Tamás
Csicsely Tamás
alelnök

Dr. Balázs Géza
Balázs Géza
tiszteletbeli elnök

AK-HÍRLEVÉL

A MAGYAR NYELV NAPJA A NEMZETI SZÍNHÁZBAN

Gárdonyi Géza üzenete, retorikatörténet, magyartanárdíjak... A 2024. évi magyar nyelv napja ünnepségén a Nemzeti Színházban.

„Gárdonyi ma is hat, ma is időszerű, mondta Keller Péter, Gárdonyi dédunokája. Szakralitásról, hitről, magyarságról, hazaszeretetről, kultúráról, filozófiáról, pedagógiáról, humorról elmélkedik 26 Kárpát-medencei vallomás-tevő A velünk élő Gárdonyi című kötetben.”

 Adamikné Jászó Anna, a Kossuth-szónokverseny elindítója erre a napra jelentette meg Magyar retorikatörténet című munkáját, amelyet Minya Károly, a Nyíregyházi Egyetem tanára mutatott be, ezt pedig retorikatörténeti Kahoot-kvíz követett.

AK-HÍRLEVÉL

🏆 A 2023-ban alapított MAGYARTANÁRDÍJAT idén Terdikné dr. Takács Szilvia, az életműdíjat dr. Korzenszky Richárd ny. tihanyi előjáró kapta.

📖 Maior Enikő, a Partiumi Keresztény Egyetem professzora, az Óbudai Egyetemen rektorhelyettese köszöntötte Balázs Gézát 65. születésnapján, és átadta számára a Nyelv mint emlékezet című kötetet, amelyet Pálfi József rektorral együtt szerkesztett.

AK-HÍRLEVÉL

MAGYARTANÁRDÍJ

2024. november 9-én a Nemzeti Színházban adták át a MAGYARTANÁRDÍJAT, a magyar nyelv napja alkalmából.

MAGYARTANÁR-ÉLETMŰDÍJAT KAPOTT:

Dr. Korzenszky Richárd emeritus perjel, ny. tihanyi előjáró. Korzenszky Richárd bencés szerzetes, magyartanár, a Tihanyi Bencés Apátság korábbi előjárója (jelenleg: emeritus perjel). A pannonthalmi bencés gimnáziumban tanult, 1959-ben lépett a bencés rendbe, 1969-ben magyar—oroszl szakon végzett az ELTE-n. 1968-tól a győri bencés gimnáziumban, 1973-tól a pannonthalmi gimnáziumban tanított, 1979-től 1989-ig a pannonthalmi gimnázium igazgatója volt. A rendszerváltozás idején a Katolikus Egyházat képviselte a Művelődési és Közoktatási Minisztériumban. 1991-től miniszteri biztos, a Katolikus Iskolák Főhatóságának ügyvezető elnöke. 1994-től házfőnökként, majd perjelként szolgált a tihanyi bencés apátságban. Felújította valamint vallási, kulturális és közéleti központtá tette a tihanyi bencés apátságot. 2018-tól emeritus perjel. Számos könyve jelent meg: esszék, prédikációk, imádságok, úti- és naplójegyzetek, fényképező szenvedélyéből fakadóan képeskönyvek, interjúkötetek. Legutóbbi kötete egy beszélgetőkönyv, amelyben Elmer István kérdéseire válaszol. A címe: Ajándékként fogadom el. Korzenszky Richárd bencés szerzetes életútja és gondolatai. 2024-ben ünnepelték pappá szentelésének 60. évfordulóját. Évtizedek óta a győri Kazinczy és a sátoraljaújhelyi Édes anyanyelvünk versenyek bírálóbizottsági tagja. A Tihanyi Kalendáriumban közreadott naplójából kitűnik, hogy rendszeresen tart előadásokat, amelyekben a magyar irodalomból vesz erkölcsi útmutatást szolgáló példákat.

AK-HÍRLEVÉL

🏆 MAGYARTANÁRDÍJAT KAPOTT:

Terdikné dr. Takács Szilvia nyelvész, középiskolai magyartanár. 1999 óta tanít a Semmelweis Egyetem Bókay János Többcélú Szakképző Intézményében, amelynek 3 évig igazgatóhelyettese, 9 évig igazgatója volt. Pedagógusi munkája mellett élénk kapcsolatot tart a tudományos élettel, rendszeres előadója tudományos konferenciáknak, tanári továbbképzéseknek. Diplomáját 1997-ben kapta meg az ELTE magyar szakán, 2005-ben pedagógus szakvizsgát, szintén 2005-ben doktori, 2016-ban kutatótanári fokozatot szerzett. Országosan ismert oktatási tárgyú weboldalát ([IRODALOMÓRA – Terdikné Takács Szilvia anyanyelvi és irodalmi honlapja](#)) tanárok és diákok százai használják. 2021 és 2024 között a Petőfi Kulturális Ügynökség munkatársa és szakértője. Az Élő magyaróra műsorfolyam keretében huszonnégy irodalmi és nyelvészeti tárgyú filmnek volt ötletgazdája, szerkesztője, szereplője. A kultura.hu művészeti portálon 30 esszéje jelent meg. A Kazinczy-műhely országjáró programja, az Anyanyelvi Piknik keretében anyanyelvpedagógiai foglalkozásokkal járja a Kárpát-medence különböző iskoláit. Állandó szervezője a magyartanárok számára meghirdetett sátoraljaújhelyi Élő magyarórátábornak. Publikációs listáján irodalmi, nyelvészeti, néprajzi, művészeti és pedagógiai tárgyú írások szerepelnek. Kutatási területei: az irodalom és nyelvtantanítás módszertana, a nyelvi játékok, az antropológiai nyelvészet és az archaikus népi imádságok szövegvilága.

🏆 A díjakat Prof. dr. Balázs Géza a MAGYARTANÁRDÍJ kuratóriumi elnöke adta át.

Részletes beszámoló itt: [Korzenszky Richárd bencés szerzetes az idei Magyartanárdíj életműdíjasa](#)

AK-HÍRLEVÉL

🎤 25. Kossuth-szónokverseny 🎤

A Kossuth-szónokverseny bemutatja: TETTRE ÉRETT GONDOLATOK

A zsűri elnöke:

Balázs Géza nyelvész, néprajzkutató, a Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskolájának vezetője, a Partiumi Keresztény Egyetem professzora

A zsűri tagjai:

Czine Ágnes alkotmánybíró, a Károli Gáspár Református Egyetem professzora

Kiss Róbert Richard nyelvész, Prima Primmissima díjas újságíró, a Kodolányi János Egyetem dékánja

Maier Enikő irodalmár, az Óbudai Egyetem rektorhelyettese, a Partiumi Keresztény Egyetem professzora

Merényi Hajnalka irodalmár, az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának adjunktusa

AK-HÍRLEVÉL

Minya Károly nyelvész, a Nyíregyházi Egyetem intézetigazgatója

A nap házigazdái: **Pölcz Ádám** (ELTE TÓK) és **Török Ádám** (Dumaszínház)

Az esemény fővédnöke: **Vidnyánszky Attila** a Nemzeti Színház vezérigazgatója

I. HELYEZETT

KOSZTOLNYIK TAMÁS

Kispesti Deák Ferenc Gimnázium – felkészítő: Mészáros Péter, Irlanda Kristóf

AK-HÍRLEVÉL

II. HELYEZETT 🏆

MORVAI LEVENTE

ELTE GTK, Mathias Corvinus Collegium

III. HELYEZETT 🏆

KAUSCHITZ LIZA

Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium, Győr – felkészítő: Lőrinczy Anna, Horváth Krisztina

AK-HÍRLEVÉL

👉 A rendezvény a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a Nemzeti Színház és az ELTE TÓK szervezésében valósult meg, a Petőfi Kulturális Ügynökség és a Magyar Kultúráért Alapítvány támogatásával.

Részletes beszámoló itt: [Tettre érett gondolatok csaptak össze a Nemzeti Színházban](#)

AK-HÍRLEVÉL

Az **ANYANYELVI PIKNIK** a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának új, több korosztályt is megszólító játékos, ismeretterjesztő foglalkozása. Az egyórás, színes – ahogy mondani szokták: interaktív – programban tematikus nyelvi, irodalmi, művészeti bemutató, vetélkedő és nyelvi gyorsszolgálat szerepel. A programsorozatot a Petőfi Kulturális Ügynökség és a Magyar Kultúráért Alapítvány támogatja.

AK-HÍRLEVÉL

2024. október 11. 12:30 ZALASZABAR, Margaréta-ház

👤Élmény-nyelvtanóra Széplaki Erzsébettel

AK-HÍRLEVÉL

2024. október 11. 17:00 ZALASZABAR, Margaréta-ház

 Balázs Géza: Amit soha nem gondoltál a magyar nyelvről

 Gyanó Szilvia: Nemespátrói mágikus eljárások

 Nyelvi kérdések, anyanyelvi játék Terdikné Takács Szilviával

 Élő nyelvi tanácsadás

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

2024. november 16. 16:00 BERETTYÓÚJFALU, Angéla Hotel

📖 Maior Enikő, Pálfi József (szerk.): A nyelv mint emlékezet című kötet bemutatója

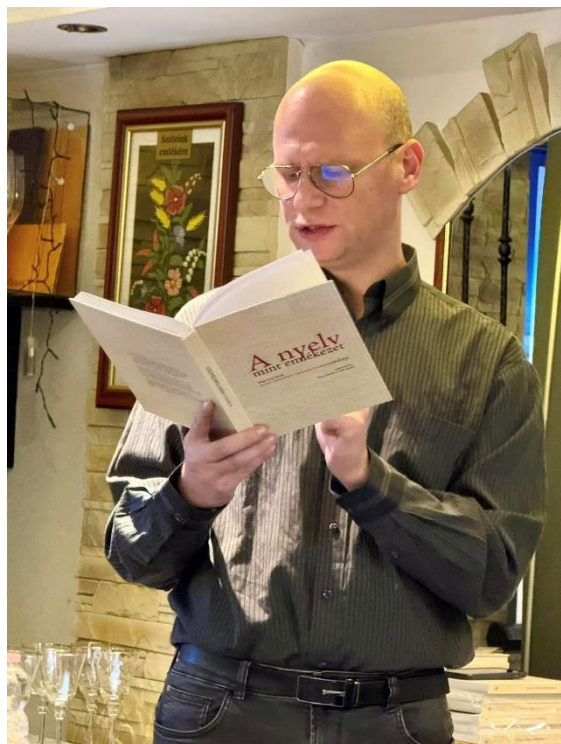
💬 Gondolatok a magyar nyelvről Balázs Gézával

🗣️ Házigazda: Varkucs Róbert

AK-HÍRLEVÉL

2024. november 17. 10:00 DEBRECEN, Debreceni Javítóintézet

🗣️ Bartal Csaba (a Múlt-Kor főszerkesztője): Meghökkenítő történelem

💬 Balázs Géza (egyetemi tanár, SZFE): Szimmetria

📖 Nyelvi kérdések, anyanyelvi játék Balázs Gézával

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

2024. november 20. 14:00 ÉRD, Érdi Gárdonyi Géza Általános Iskola és Gimnázium

 Meghökkenítő nyelvi jelenségek Balázs Gézával

 Anyanyelvi morzsaszedetetés Pölcz Ádámmal

 Nyelvi kérdések, anyanyelvi játék Tuba Mártával

 Élő nyelvi tanácsadás

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

Az év szavai 2024

A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport 2010 óta választja ki az év szavait. Íme a 2024. év listája magyarázatokkal:

AZ ÉV SZAVA: gazdasági semlegesség

A semleges melléknév a rendszerváltás óta több szavunkban és kifejezésünkben megjelent: értéksemleges (alkotmány), érdekszemleges (döntések), világnézetileg semleges (oktatás-nevelés), gendersemleges (mosdó), katonai semlegesség. A történelemből ismerünk semleges államokat, semleges övezeteket, de létezik semleges álláspont, semleges politika is. A semleges jelentése, hogy valami vagy valaki pártatlan, közömbös jellegű, állapotú, magatartású. A közéleti megnyilatkozások 2024 ősze óta részben uraló gazdasági semlegesség szószerkezet a világ meghatározó gazdasági hatalmaival felvett egyenlő távolságú, kiegyensúlyozott kapcsolatra utal. A gazdasági semlegesség témája sok esetben együtt említődik a nemzeti, pénzügyi és gazdasági szuverenitással. A szószerkezetből egész szócsalád jött létre: létezik energiasemlegesség, piaci és technológiai semlegesség, valamint beruházási semlegesség is. (Pölcz Ádám) Az év szava versenyben még dobogós helyen szerepelt: prompt, életbarát, palackvisszaváltás, klímapozitív egyetem.

AK-HÍRLEVÉL

AZ ÉV ANTISZAVA: zöldrefestés

Egészséges és környezetbarát világban élünk: minden bio-, kézműves, -mentes, és minden zöld-: zöldenergia, zöldadózás, zöldadók, zöldstratégia, zöldsabályozás, zöldmegállapodás, zöldkötvény, zöldprogram, zöldfordulat, zöldmegújítás, zöldátállás. Van Zöld Budapest program; beszélnek Zöldzuglóról, Zöldpécsről, Zöldmiskolcra is. Ez a zöldítés vagy *zöldrefestés* egy új manipulatív marketingstratégia: amikor egy cég környezetbarátnak tette magát vagy termékét. A szó különben az angol greenwashing (zöldre mosás) tükörfordításából ered. Fordítás ide vagy oda, nem biztos, hogy a szó mögött megbújó tartalom annyira zöld, mint amilyennek látszani kíván. (Balogh F. András) Az év antiszava versenyben szerepelt még: rögzített kupak, kobranadrág, palackvadász.

AK-HÍRLEVÉL

AZ ÉV IFJÚSÁGI SZAVA: tipik

A tipikus szóból rövidült tipik jellemző kommunikációs szóalkotási tendencia és mód az ifjúság nyelvhasználatában. A szórövidítés, illetve -rövidítés a gyors internetes kommunikáció, az írott beszélnyelviség, a virtuális párbeszéd, a posztok és az üzök (!) meghatározó kifejezéseit eredményezi. Például: tipik ügyfél, tipik barát, tipik guru, tipik fickó, tipik vaker, sőt: „A Viszlát! a tipik toxik szakításról szól – amikor valamelyik fél bemondja, hogy ennyi volt.” Jellemzően az -um, -us végződést hagyják el: toxikus – toxik, projektum – projekt – project, effektus – effekt, prolókus – prológ, klasszikus – klasszik, centrum – center, de egyéb esetben is előfordul: fesztivál – feszt, sőt: pill +kérdezM, azaz pillanat megkérdézem. (Minya Károly) Az év ifjúsági szava erős versenyben szerepelt még: gatya, yapping, szenvedéspornó, nyomorpornó, bosszúszex.

AK-HÍRLEVÉL

AZ ÉV IRODALMI SZAVA: élőszavas mesemondás

„Mesére mindig szüksége van az embernek, s a mese kihalóban van” – írta 100 éve Benedek Marcell. Pedig a mesékből világképet, bölcsességet, vidámságot meríthetünk. A (fel)olvasott mese a választékos, esztétikus nyelvi megfogalmazásra tanít. De legalább annyira fontos a hagyományos mesemondás, amelyben szerepet kap az átélés, a rögtönzés, az alakítás, az aktualizálás, mert ezek az életben nélkülözhetetlen retorikai készségeket erősítik. A magyar néphagyományban ma már csak nyomokban élő népmesemondás fölélesztésére kezdeményezték folkloristák, mesemondók az élőszavas mesemondás programot, amely visszavezet bennünket az őseink által ránk hagyományozott mesemondás, mesehallgatás élményéhez. (Balázs Géza) Az év irodalmi kifejezése versenyben dobogós volt még: póttörténelem, éjlány.

Információ: iroda@e-nyelv.hu

Az év szava kiválasztásában együttműködött: Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda, Kazinczy Műhely

A 2023. év szavai voltak: chatGPT, lombkoronasétány, pacek, hazaszótár

Részletes beszámoló itt: [Ezek voltak az idei év magyar szavai](#)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: **Dr. Arató Balázs**

Hamarosan érkezik:

9 786158 206853 >

[illegible]

Figyelmükbe ajánljuk:

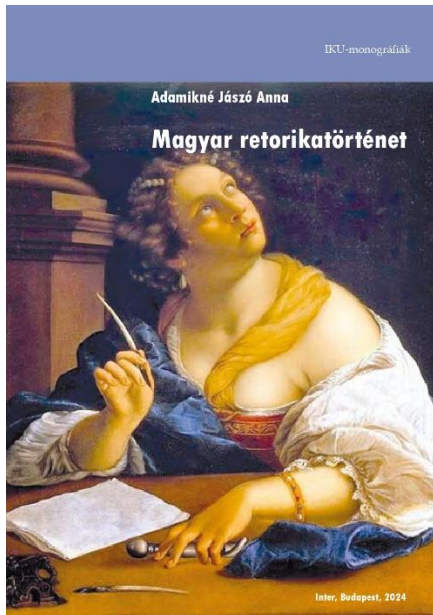
AK-HÍRLEVÉL

Régi és új írások az Acta Universitatis Christianae Partiensis műhelyéből.

Szerkesztette: Maior Enikő és Pálfi József.

Partium Kiadó, Nagyvárad, 2024.

Ingyenesen olvasható itt: <https://e-nyelv.hu/termek/a-nyelv-mint-emlekezet/>

Elemi igény mutatkozik a retorikai tudásra, ismeretre az oktatásban, a tudományos ismeretterjesztésben, a médiában, de még a gazdasági élet számos területén is (tárgyalás, vita). A magyar retorika története 1945 után megszakadt, és csak a rendszerváltozást követően éledt újjá a tankönyvekben és az egyetemi oktatásban. A magyar retorika történetének Adamikné Jászó Anna által összeállított áttekintése olvasható a 2004-es, Osirisnál kiadott Retorikában, majd pedig a 2010-ben a Kalligramnál kiadott Retorikai lexikonban. Ezek az áttekintések vezérfonalul szolgálnak ehhez a bővebb, alaposabb retorikatörténethez. A könyv vonalvezetése: A klasszikus retorika rendszere és változásai..., Latin nyelvű retorikák, Magyar nyelvű retorikák, Retorikák a tanügyi reform (1868) után, Kisebbségi retorikák, Retorikák a pártállamban (1948–1989), A retorika a rendszerváltozás után..., Az új korszak retorikái az ezredforduló után. A könyv alapvető segítséget jelenthet a mai retorikaoktatáshoz, és azok számára is hasznos, akik csak ismerkedni akarnak a „meggyőzés művészetének” magyar történetével.

Megvásárolható:

 könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/adamikne-jaszo-anna-magyar-retorikatortenet/>

 e-könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/adamikne-jaszo-anna-magyar-retorikatortenet-e-konyv/>

AK-HÍRLEVÉL

A kötet Balázs Géza nyelvésznek, néprajz- és kultúrakutatónak, a Színház és Filmművészeti Egyetem professzorának az elmúlt két évtizedben írt esztétikai, művészetkritikai írásaiból válogat. A szerző szándéka, hogy „kánonbővítési” céllal a szélárnyékban lévő, kevesebb figyelemre méltatott, esetleg feledésbe merült művekre és szerzőkre hívja fel a figyelmet. A szerző nyelvi oldalról közelít az irodalom, a színház, a képzőművészet jelenségeihez, és ezzel számos esetben új perspektívát, megközelítési, megértési lehetőséget kínál. Továbbá az is a szerző célja, hogy föllevenítse az olvasókban korábbi irodalmi emlékeiket, hogy sajátos, „nyelvi” kulcsot (megközelítési lehetőséget) mutasson fel a művek megközelítéséhez, értelmezéséhez.

Balázs Géza a „szöveg öröme” hozzáállással komplex szemiotikai, retorikai módszerrel közelít a művekhez, így feltárulnak a művek lélektani mozzanatai, alakzatai, különös tekintettel a rejtőzködő ikonikusságra, amelyek révén feltárulnak az organikus, mitopoétikai jellemzők. A kötet írásai korábban folyóiratokban, ünnepi kiadványokban (elszórtan, szélárnyékban) jelentek meg. A színházi írások nagy része a Nemzeti Színház bemutatóival foglalkozik, mivel a szerző egy évadon át a Nemzeti Színház felkérésére írt kritikákat a darabokról.

Megvásárolható:

 könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-szelarnyekban/>

 e-könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-szelarnyekban-e-konyv/>

AK-HÍRLEVÉL

Miért olyan egy adott nyelvi jelenség, és hogyan működik? Az írások kiterjesztett nyelvészeti, antropológiai, szemiotikai, művészetelméleti megközelítéssel elemzik a nyelvi jelenségeket. A kötet három részre oszlik, és halad az általános, univerzális nyelvi jelenségek felől a konkrét nyelvi, esetünkben magyar nyelvi jelenségek felé. I. Viselkedés és nyelvhasználat, II. Nyelv, nyelvten, szókészlet, művészet, III. Magyar nyelv, anyanyelv. A kötetben közölt írások új, sajátos nyelvi világképet, nyelvi tudást sugároznak.

Megvásárolható:

 könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-nyelvi-miertek-es-hogyanok/>

 e-könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-nyelvi-miertek-es-hogyanok-e-konyv/>

AK-HÍRLEVÉL

A Jagger nevű filozófus szövegei mindenekelőtt a popkulturális alkotásokban megjelenő magas művészeti nívót méltányolják, de a pusztán „szórakozás” élményfaktorát sem becsülik le (ekképp alighanem gyerekkori befogadói mintázatokat élnek és értenek újra, nosztalgias derűvel). Mindeközben messzemenőig élvezik a „tudomány és rock and roll” közti reflexiós tér tágasságát; hiszen írni még mindig jóval kevésbé kockázatos művelet, mint mentőegységben szolgálatot teljesíteni.

Megvásárolható:

📖 könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/halmaitamasajaggernevu-filozofus/>

📖 e-könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/halmaitamasajaggernevu-filozofus-e-konyv/>

A negyedszázada Voigt Vilmos és Balázs Géza szerkesztésében induló Magyar szemiotikai tanulmányok 60. kötete a 21. Semiotica Agriensis konferencia előadásainak válogatott tanulmányait tartalmazza. A színházelméleti írások mellett szemiotikai tárgyú elemzések is mutatják a színházzemiotika mai érvényességét.

Megvásárolható:

📖 könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/szinhazszemiotika/>

📖 e-könyv: <https://e-nyelv.hu/termek/szinhazszemiotika-e-konyv/>

AK-HÍRLEVÉL

Információk TAGDÍJFIZETÉSRŐL

Bankszámlánk adatai (nemzetközi és hazai) utaláshoz (tagdíjfizetés): SWIFT-kód: MKKBHUHB. Nemzetközi IBAN bankszámlaszám: HU49-10100716-01517103-00000004. Magyarországi utaláshoz: MBH Bank Nyrt. 10100716-01517103-00000004. Ezeken a számlaszámokon folyamatosan várjuk tagjaink tagdíjbefizetéseit. A tagdíj összege egy évre: 3000 Ft, diákoknak: 1500 Ft.